

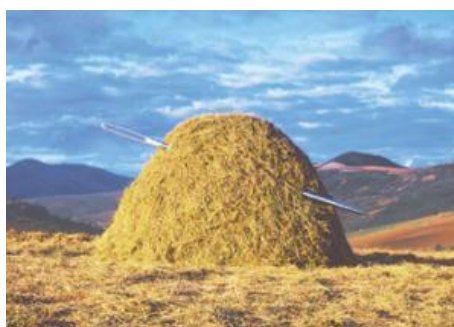
Emnekart

Denne artikkelen er skrevet av forsker [Svein Ølnes](#) ved [Vestlandsforskning](#). Artikkelen ble sist oppdatert i april 2007.

Utfordringen

Informasjonsmengden på nettet øker kraftig år for år og selv om søkemotorer som Google gjør en god jobb med å finne nåler i høystakken, er det grenser for hva de kan klare. For å få bedre søk kommer vi ikke utenom å måtte beskrive informasjonen vår. Vi må sette ord på ting og beskrive sammenhenger. Det er dette som kalles den semantiske veven (Semantic Web). Emnekart (engelsk: Topic Maps) er en av standardene for den semantisk veven.

Hva er emnekart?

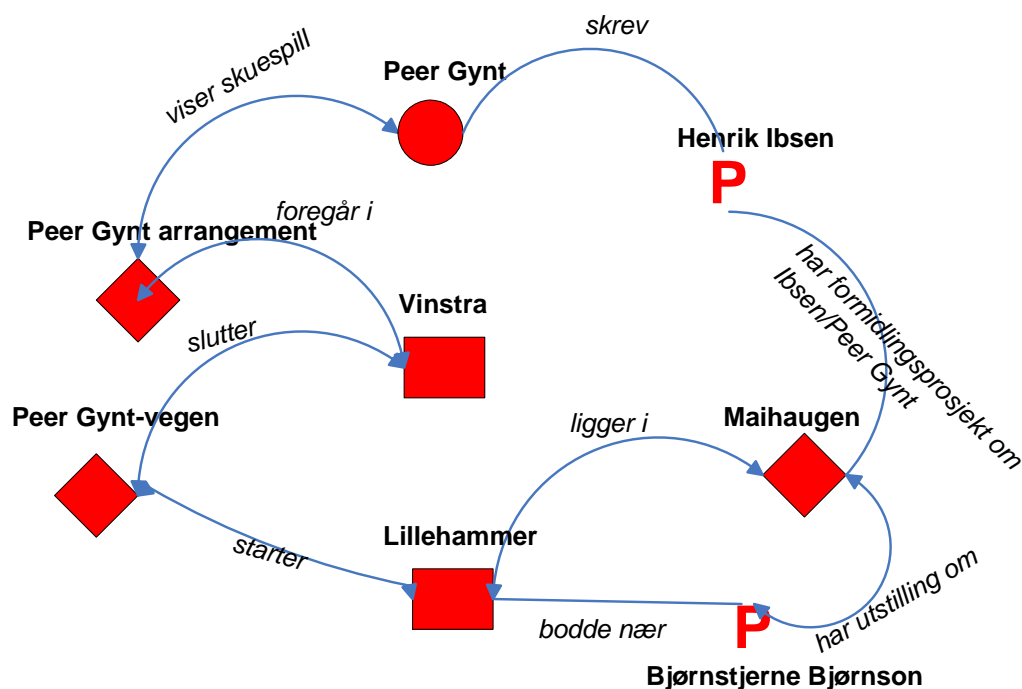
Emnekart er en åpen standard for å sette navn på og beskrive informasjon. Standarden er dokumentert i ISO 13250. Det er et verktøy for å beskrive informasjon og sikre at vi mener det samme når vi bruker de samme begrepene.

Dersom vi beskriver et hotell på nettstedet vårt, vil web-servere og søkemotorer på nettet egentlig ikke forstå at det er et hotell vi snakker om. De gjenkjenner bare bokstavkombinasjonen "hotell" uten å "forstå" meningen. Med emnekart, og andre lignende teknologier, kan vi beskrive "hotell" på en slik måte at programmer på web'en (f.eks. søkemotorer) forstår at det er et hotell vi snakker om. På den måten vil de kunne koble en tekst som inneholder ordet "Thon" med en annen tekst med ordet "hotell" fordi beskrivelsen sier at begge deler handler om begrepet hotell.

Emner (topics) er naturlig nok det sentrale i et emnekart. Selv om ordet kart er med, har emnekart ikke noe med vanlige kart å gjøre, det er mer å oppfatte som et "veikart" for informasjonen vår. I tillegg til emner er sammenhengen (association) mellom emner sentralt, i tillegg til forekomster (occurrences). Tar vi forbokstavene til de engelske begrepene, får vi TAO, og en god innføring i emnekart finner vi nettopp i artikkelen The TAO of Topic Maps¹ av Steve Pepper – mangeårig emnekart-misjonær.

¹ Se <http://www.ontopia.net/topicmaps/materials/tao.html>

Eksempel på emnekart

Dersom vi gjør et søk på "Peer Gynt Arrangement" på Google, får vi opp treff som "Peer Gynt Arrangement", "Peer Gynt", "Peer Gynt Veggen" m.m. Men det er ingen forbindelse mellom nettstedene, det eneste som binder de sammen i Googles system er ordene "Peer Gynt". Ved hjelp av et emnekart kan vi binde ressursene bak disse nettstedene, og andre, sammen slik at de framstår som en helhet for brukerne.

I det enkle eksempelet over har vi fire ulike emnetyper; attraksjoner (◆), steder (■), skuespill (●) og personer (P). Videre har vi emnene 'Peer Gynt Arrangement', 'Peer Gynt-vegen', 'Peer Gynt' osv. Vi beskriver sammenhengen mellom emnene ved å si at emnet 'Peer Gynt Arrangement' foregår i 'Vinstra' og at "Henrik Ibsen" skrev "Peer Gynt". De ulike emnene vil peke på ulike nettressurser (f.eks. www.peergynt.no, www.ibsen.net osv).

Når emnekartet er ferdig definert, vil de ulike informasjonsbitene kobles automatisk opp på nettsidene våre og få nettstedet til å framstå som en helhet med ulike informasjonsressurser fra forskjellig hold. Det er i tillegg enkelt å oppdatere og utvide et emnekart.

En stor fordel med denne type teknologi brukt i reiselivet, er at det gir et større mangfold av informasjon som kan gi brukeren nye idéer til besøk og som kan være en effektiv måte å forlenge et opphold på stedet ved at mulighetene blir større.

En annen fordel med en teknologi som emnekart (og lignende teknologier), er at søketjenesten vår vil bli vesentlig forbedret. Fordi vi vet mye mer om informasjonen vår gjennom beskrivelsene i emnekartet, kan vi fortelle brukeren mer om søkeresultatene. Under er det vist et eksempel på søk på ordet 'reiseliv' på det emnekart-baserte nettstedet til Vestlandsforskning:

Søketekst

VISER TREFF 1 TIL 20 AV 51

Tittel	Type
reiseliv it	Nøkkelord
standardisering reiseliv	Nøkkelord
naturbasert reiseliv	Nøkkelord
grønt reiseliv	Nøkkelord
reiseliv miljø	Nøkkelord
småskala reiseliv	Nøkkelord
miljøtilpassa reiseliv	Nøkkelord
berekraftig reiseliv	Nøkkelord
VRI og reiseliv i Hordaland	Foredrag
Forskingscenter for geoturisme og berekraftig reiseliv - brosjyre	Aktuelt
Forskingscenter for geoturisme og berekraftig reiseliv	Infotavle
Årsrapport 2003/2004 BIT Reiseliv Sogn - IKT-innovasjon Reiseliv Sogn	Notat
EMAS og reiseliv - eller reisemas? Er miljøstyring noe for reiselivsnæringen	Notat
Bærekraftig reiseliv - mye "liv" og lite "reise"?	Rapport
Reiseliv og miljø. Hva kan vi lære av andre?	Rapport

Treff:

- Aktuelt (10)
- Nøkkelord (8)
- Foredrag (1)
- Forskingsområde (2)
- Infotavle (1)
- Notat (4)
- Person (4)
- Prosjekt (11)
- Rapport (10)

Ved hjelp av emnekart-definisjonene får brukeren en forklaring på hvilke type treff det er snakk om og vi får en automatisk kategorisering til hjelp for brukeren. I tillegg til kategoriseringen får vi også vite hvor mange treff det er i hver kategori.

Om BIT Reiseliv

BIT Reiseliv er et utviklingsprosjekt i regi av NHO Reiseliv og Innovasjon Norge. Prosjektet har gjennomført flere faser. Fra 2007 er også HSH – Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon med som prosjekteier. Les mer på www.bitreiseliv.no

Prosjektansvarlig

Per Ødegaard

Tlf: 23 08 86 43

Mob: 950 63 741

per.odegaard@nhoreiseliv.no

Prosjektleder

Elisabeth Heyerdahl-Jensen

Tlf: 22 14 08 14

Mob: 908 28 274

heyerdahl@bitreiseliv.no

Prosjektkoordinator

Rune Dalfelt

Mob: 97 95 00 41

dalfelt@bitreiseliv.no